

**MUNI
SPORT**

1. Historický pohled na vznik školy

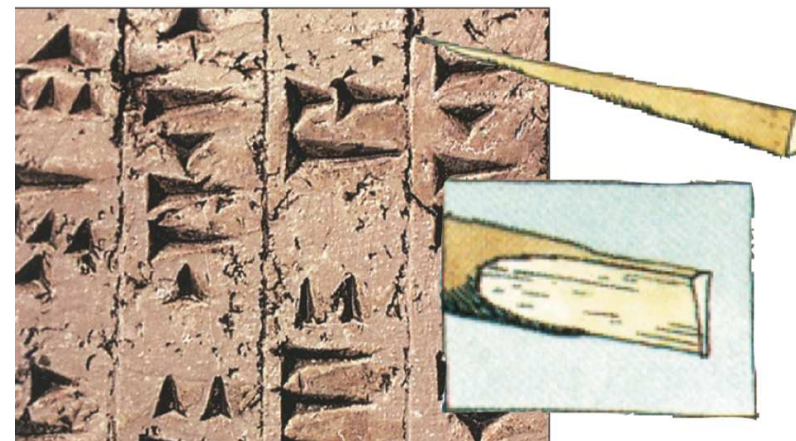
Obsah

- Historický pohled na vznik školy.
- Nejvýznamnější školské reformy.
- Úloha školy ve společnosti a její funkce.
- Teorie školy.
- Škola jako učební prostředí.
- Spolupráce s rodinou a veřejností.
- Škola a další výchovné instituce (volnočasové, kulturní, sportovní atd.).

Historický pohled na vznik školy

- Vznik školy před 5. tisíciletí na území Mezopotámie a Egypta.
- Klíčový byl objev písma – psaní = složitá dovednost – nebylo snadné se jí běžně naučit, začalo se jí cíleně vyučovat.
- Výuka písma se ukázala jako účinná a efektivní – začaly se zprostředkovávat i další dovednosti a znalosti.
- Škola – jedna z nejúspěšnějších institucí kulturních dějin.

Detail hliněné tabulky a psacích potřeb

Co je to pedagogika?

- antické Řecko: *paidagógos* = otrok (pečoval o syna svého pána, doprovázel jej na cvičení a do školy) - pais = dítě, aigen = vésti
- antická latina: *paedagogus* = učitel, vychovatel
- česká terminologie: *pedagog* – člověk, který se věnuje výchově profesionálně a má pro tuto činnost určitou kvalifikaci
- základy vtiskl pedagogice jakožto systematické vědě: J. A. Komenský
- vědní obor až v 19. století

Nejvýznamnější školské reformy

<https://www.youtube.com/watch?v=o06OQ6RGkVc>

- 1774: povinná školní docházka – učitelé pouze muži, ženy „učitelkyně“ ručních prací
- 1869: Hasnerův zákon (vymahatelná povinná školní docházka) – vzdělání i pro učitelky ženy, ale 80 % platu mužů, ženy celibát (pouze pro učitelky literní – všechny předměty kromě ručních prací) dle hesla: "bez všelikého překážejícího zaměstnání vedlejšího", zrušení celibátu 1919 – zasloužila se o to Františka Plamínková), sňatek musí povolit okresní školní rada
- Normativ žáků na 1 učitele do r. 1922 – 80 dětí, pak se snížil na 60 dětí, v r. 1948 na 40 dětí

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Nejvýznamnější školské reformy

1922: malý školský zákon (zrušení úlev z povinné školní docházky, společné třídy chlapců a dívek na všech stupních, zrovnoprávnění učitelů a učitelek...) 1938: Říšský školský zákon (kromě českých škol i německé, polské, maďarské, po r. 1942 výchova českých dětí k loajlnosti vůči Říši)

20. a 30. léta 20. stol.: pokusné školy

1948–1953: Jednotná škola (9 let, politická instituce)

1953–1968: Školské zákony

Situace v ČR po roce 1989 (od r. 1995 povinně 9 let, 1. stupeň 1.-5. ročník, decentralizace, soukromé školy)

561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, tzv. Školský zákon

Systemový pohled na vzdělávání

	<p>Makroúroveň: úroveň vzdělávací politiky Vzdělávací systém jako celek. Jak funguje vzdělávací systém?</p>
	<p>Mezoúroveň: úroveň školy Vztahuje se na instituci a organizaci školy. Jak funguje škola?</p>
	<p>Mikroúroveň: úroveň výuky Vztahuje se na výuku. Jak funguje učení a vyučování?</p>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Úloha školy ve společnosti a její funkce

FUNKCE ŠKOLY

personalizační

socializační

enkulturační

Škola je místem socializace a enkulturace žáků, podporujícím jejich osobnostní a sociální rozvoj a připravující je na život osobní, pracovní a občanský.

(Zdroj: Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál)

Personalizace – cíl: samostatně jednající osobnost.

Enkulturation – adaptace a přijetí kultury, v níž žijeme.

Socializace – začleňování do společnosti.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

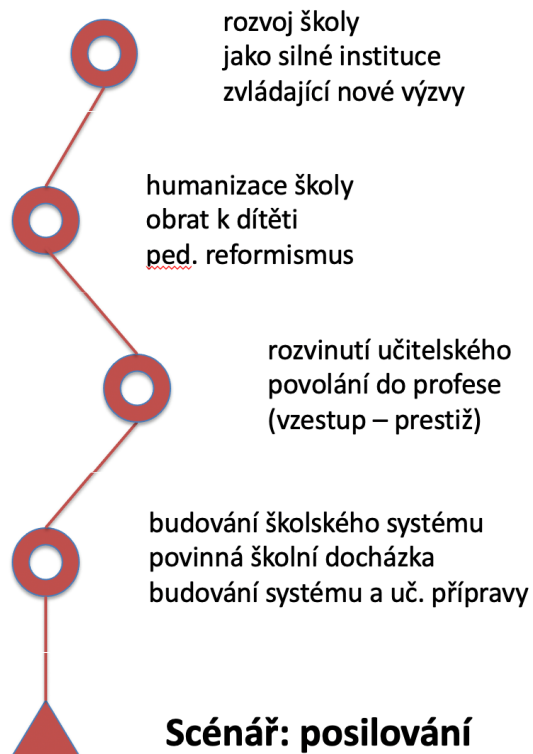
MUNI
SPORT

Úloha školy ve společnosti a její funkce

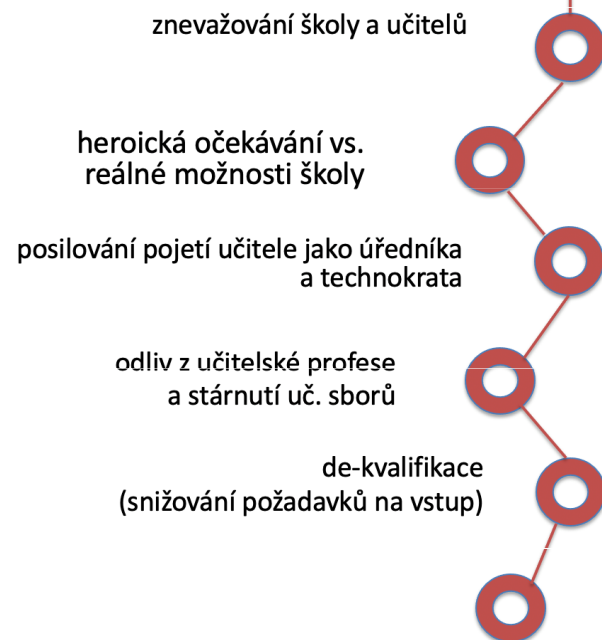
- Škola: správa a zprostředkování kulturního dědictví.
- Je jedinou relativně systematizovanou formou seznamování členů společnosti s kulturními obsahy.
- Obsahy uspořádány do oborů – vyučovacích předmětů (kurikulum).

Scénáře školy v budoucnosti

Scénář: oslabování

Škola jako učební prostředí

- Škola – pracoviště, výkon „povinných“ úkolů, řízena pravidly, požadavky na jednotlivé předměty... **VLIV** na chování a jednání žáků i mimo školu.
- Práce ve třídě – největší vliv učitel a obsah předmětu (učivo).
- Třída – plná heterogenních prvků (odlišné povahy žáků, jejich temperament, styl učení...).
- Domácí prostředí – odlišné rodinné zázemí, odraz v přípravě na výuku, přístupu ke škole.
- Učitel – profesionál, „přepíná“ do jisté míry z osobního a profesního života.
- 1. materiální, 2. nemateriální (viz klima školy)

Západ prezentace

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
SPORT

Spolupráce s rodinou a veřejností

- Rodina (primární socializace): nejstarší společenská instituce, postoje... ke vzdělání, vzdělávání, hodnotová orientace dítěte, pocit bezpečí, jistoty, lásky
- Rodiče vůči dětem mají zodpovědnost: právo dítě vychovávat a zastupovat, převzít správu záležitostí dítěte, vyživovací povinnost vůči dítěti...
- Výchovný styl ovlivněn tzv. dominantním rodičem:

Výchovné styly v rodině

1. **Autoritářský** (rodič je náročný, nerespektuje potřeby dítěte, nemá ohled na reálné možnosti a schopnosti, nepomáhá dítěti, požaduje co nejlepší výsledky).
2. **Autoritativně vzájemný** (rodič je náročný, ale akceptuje přání a potřeby dítěte, požaduje co nejlepší výsledky, ale pomáhá dítěti, rodič je často pro dítě vzorem).
3. **Zanedbávající** (rodič je k dítěti lhostejný, neklade na něj žádné požadavky, nároky, neprojevuje dostatek zájmu, může být k dítěti chladný, nebo ho i odmítat).
4. **Shovívavý** (rodič dítě přijímá, emočně ho podporuje, rozumí mu, ale klade na něj malé požadavky, “ať si to udělá, jak chce“).

Škola a další výchovné instituce

- Volnočasové (střediska volného času, domovy dětí a mládeže, skaut, hnutí Brontosaurus, zájmové kroužky, folklórní soubory, junák, YMCA....)
- Kulturní (muzeum, divadlo....)
- Sportovní (sokol, orel, sportovní kluby...)
- www.mentimeter.com 64292984

Děkuji za pozornost!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT